Ibafa

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV 2017

VIRÁNYI ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ KFT

7400 KAPOSVÁR, LOSONC UTCA 1. TEL/FAX:82-511-575

Munkatársak: B. Kővári Ágota, Hartner Rudolf

**13/2018.(V.8.) számú Kt.
határozattal jóváhagyott**

Határozat
1. Bevezetés 3
2. Ibafa bemutatása, általános településkép, településkarakter 6
3. Örökségünk, a településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők 9
A településképi szempontból meghatározó táji és természeti értékek, településképi jellemzők 18
A településkép védeleme szempontjából kiemelt területek 22
Ibafa helyi védelemre javasolt művi értékei 23
4. Településképi szempontból meghatározó, eltérő karakterű területek lehatárolása (a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával) 25
Falusias lakóterület 26
Gazdasági területek 28
Temető terület 29
Farmergazdasági terület 30
5. A településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató, közterületek településképi útmutatója - utcák, terek, közparkok, közkertek 31
Falusias lakóterületre vonatkozó ajánlások: 34
Telepítés 35
Terepalakítás 35
Vízelvezető árkok, elektromos hálózat kialakítása 36
Magasság 38
Tetőhajlásszög 39
Tetőforma 39
Szín 39
Tornácok 40
Kutak 41
Ajtók, ablakok 42
Homlokzatképzés, anyaghasználat 43
Részletek 44
Kertek, utcák, közterek 45
Kerítés, térfalak 52
Gazdasági területek vonatkozó ajánlások: 53
Temető területre vonatkozó ajánlások: 55
Farmergazdasági területre vonatkozó ajánlások: 56
Telepítés 57
Terepalakítás 57
Tetőhajlásszög 58
Tetőforma 59
Szín 59
6. Jó példák bemutatása: épületek, építészeti részletek (ajtók, ablakok, tornácok, anyaghasználat, színek, homlokzatképzés), kerítések, kertek, zöldfelületek kialakítása 60
7. Jó példák bemutatása: sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések 62
IMPRESSZUM 63

JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT

Az Ibafa Községi Önkormányzat Képviselőtestületének, 2018. május 8 - án tartott testületi üléséről.
A képviselőtestület 3 igen szavazattal a következő határozatot hozta:

13/2018.(V.8.) számú Kt. határozat

Ibafa Községi Önkormányzat Képviselőtestülete az Ibafa településképi arculati kézikönyv elfogadásával kapcsolatban településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012.(XI.8.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Eljr.) 43/A.§ - a alapján az alábbi döntéseket hozza:

1. Az Eljr. 43/A.§(8) bekezdése szerint az egyeztetés során beérkezett dokumentumokat, terviratokat megismerve a képviselőtestület úgy dönt, hogy a határozat melléklete szerinti tartalommal Ibafa Településképi Arculati Kézikönyvét elfogadja.
2. A képviselőtestület felkéri a polgármestert hogy a jelen döntés meghozatalával az Eljr. 43/B.§ (1) és (3) bekezdésében foglaltaknak tegyen eleget.
3. A helyi védelemre javasolt művi értékek közül a képviselőtestület a Kossuth L. u. 33. szám alatti címen (hrsz: 56) a gazdasági épület, a Kossuth L. u. temető címen (hrsz: 63) a temetői keresztek, a Kossuth L. u. 30. szám alatti címen (hrsz: 72) lakó és gazdasági épület, a Kossuth L. u. 10. szám alatti címen (hrsz: 82) a gazdasági épület, a Kossuth L. u. 6. szám alatti címen (hrsz: 84) a gazdasági épület, a Petőfi S. u. 7. szám alatti címen (hrsz: 103) a lakóház, a Zrínyi M. u. 7. szám alatti címen (hrsz: 127) a lakóház, a Zrínyi M. u. 9. szám alatti címen (hrsz: 128) a lakóház, a szőlőhegyi címen (hrsz: 1022) a présház, a szőlőhegyi címen (hrsz: 1032) a kereszt, a szőlőhegyi címen (hrsz: 1070) a présház, a szőlőhegyi címen (hrsz: 1118 – 1119) a présház, a Kisibafa címen (hrsz: 062/2) a volt erdészház, a Korpádi temető címen (hrsz: 080) a kereszt, a Korpád címen (hrsz: 082/15) a kereszt, a külterület címen (hrsz: 083) a kereszt, a Gyűrűfű külterület címen (hrsz: 085/1) a kereszt, a Gyűrűfű külterület címen (hrsz: 085/6) a kereszt, a Gyűrűfűi temető címen (hrsz: 087) a kereszt, a Gyűrűfű külterület címen (hrsz: 089/21) a kereszt, a Gyűrűfű külterület címen (hrsz: 089/25) a kereszt, a Gyűrűfű külterület címen (hrsz: 096/4) a kereszt, a Kisibafa címen (hrsz: 0113/3) a kereszt és az Ibafa külterület címen (hrsz: 0126/4) a kereszt törlését rendeli el. Indok: A nevezett törlésre kerülő védett művi értékek állaga, állapota megromlott.

k.m.f.

Ibafa Község Képviselőtestülete • Baranya megye •

Benes László sk.
polgármester

dr. Kontra Krisztián sk.
jegyző

E jegyzőkönyvi kivonatban szerepeltetett 13/2018.(V.8.) számú Kt. határozat az eredetivel mindenben megegyezik. A jegyzőkönyvi kivonatot aláírásommal hitelesítem.
A jegyzőkönyvi kivonat készült:

Kelt: Szentlászló, 2018. május 23 - án

Szentlászlói Közös Önkormányzati Hivatal • I. Jegyzője •

dr. Kontra Krisztián
jegyző

1. Bevezetés

A településkép védelméről szóló 2016 évi LXXIV. Törvény értelmében Ibafa község a település esztétikus lakókörnyezetének kialakítása, illetve védelme érdekében Településképi Arculati Kézikönyvet készített.

A kézikönyv célja, hogy a település döntéshozói, lakói számára lényegre törő módon rögzítse a helyi közösség környezetalakítással kapcsolatos elvárásait.

A településképi arculati kézkönyv eligazítást kíván nyújtani azon lakóinknak, akik építkezni, vagy épületüket felújítani akarják.

Célunk az, hogy a múlt értékeinek a feltárásával azt szervesen folytatva tervezzük meg településünk jövőképét, oly módon, hogy az szerethető és jól használható legyen községünk lakóinak.

"*Múlt nélkül nincs jövő, s mennél gazdagabb a múltad, annál több fonálon kapaszkodhatsz a jövőbe."*
Babits Mihály

A településképi arculati kézikönyv közérthető módon a múlt értékeinek védelme mellett, a jelen kor igényeit kielégítve kíván irányt mutatni a minőségi épített környezet megteremtése érdekében.

A vonzó falukép döntő befolyással bír a helyi lakosok életére, valamint a község gazdasági vonzerejére is, így ennek következtében meghatározhatja a település jövőjét is.

A kézikönyv messze menően figyelembe kívánja venni a településen élők véleményét, ezért közös gondolkodásra hívjuk a helyi lakosokat, hogy felelősségteljes vélemény nyilvánításukkal vegyenek részt a településkép, egyben a település jövőjének alakításában.

A kézikönyv a település értékeinek bemutatásával, kapcsolatot kíván teremteni a település múltjával, és múltbeli épített környezeti értékeinek megőrzése mellett utat kíván mutatni a jövő építkezőinek.

Mivel a település története nem befejezett, hanem folyamatosan tovább íródik, a kézikönyv is folyamatos változáson mehet át a jövőben, jelen változata csak egy kezdet.

2. Ibafa bemutatása, általános településkép, településkarakter

Ibafa első okleveles említése 1425-ből való. A középkorban kis – és középnemesek voltak a falu birtokosai. Szigetvár eleste után valószínűleg teljesen elnéptelenedett a falu, mert írott források legközelebb a XVIII. század közepén említik. Az 1836-os adatok szerint a falu akkori lakossága 554 főt számlált, mely háromféle, német, trák és magyar nemzetiségű lakosokból állt. A falu nagyobb részét mesteremberek lakták. A falu többi lakosa állattenyésztéssel és iparral foglalkozott. Az első templomot 1760-ban építették, 1865-ben pedig a ma is állót. A település területe az I. és II. katonai felmérések tanúsága szerint a mai állapotnál is erdősültebb volt. Napjainkban a gyepterületek részleges visszaszorulása jellemző az önerősülő területeken.

Gyűrűfű nevét már 1332-es írásos források is említik. Nevét a határában eredő patakról kapta (Gyűrű az Okor jobb oldali mellékvize, Gyűrűfű, régebben Gyírőfő). Szentlélekről nevezett temploma volt a hajdani Gyűrűfűnek. Papja Jakab, mint gyűrűfűi pap szerepel a pápai tizedjegyzékben. Egy alkalommal azonban, mint a Szentlélek templom papja nevezi meg magát: „Jacobus ecclesiae Sancti Spiritus”. A jobbágyfalu közvetlen szomszédságában, a templom közelében később kialakult az egytelkes nemesek falucskája, Szentlélek.

Gyűrűfű az egykori rendszer körzetesítési politikája miatt az 1970-es években elnéptelenedett. Ibafán, a templomban lévő Magyarok Nagyasszonya mellékoltárt rendszeresen gondozzák Gyűrűfű egykor elvándorolt lakói. A 90-es évek közepén telepedett le a régi falu helyén néhány, a mai rohanó, túlcivilizált, városi életformát elhagyó, emberléptékű társadalmi modellt kereső család. Gyűrűfű a kihalt falu újjászületésének példájává vált Magyarországon. A gyűrűfűi Öko-falu nagyon hosszú távra előre gondolkodó, stratégiailag átgondolt fejlesztési koncepción alapul. A hagyományos értékeket (vályogépítészet, szelíd mezőgazdaság, közösségben élés, stb.) a modern élettel tudatosan ötvözve igyekeznek itt egy olyan életteret kialakítani, ahol az ember-ember, természet-ember közötti harmónia megteremtése és fenntartása lehetséges. A településen 2004 óta erdei iskola is működik.

Ibafa Szigetvártól 25 km-re fekvő zsáktelepülés, mely a 67. sz. főútról Szentlászlónál leágazó 66117 bekötőút végén fekszik. A bekötőút szabályozási szélessége kialakult. A település egyéb útjai kiszolgáló utak, szabályozási szélességük kialakult. Gyűrűfűt Ibafával északi irányból egy 8 km hosszú dűlőút köti össze, ami még a nyári hónapokban sem járható mindig. Bekötő út van déli irányból, Dinnyeberkiből 3,5 km hosszú kőszórásos út, ami a téli
időszakban csak négy kerék meghajtású járművel járható.

Korpádnak nehezen járható földút kapcsolata van Kisibafán keresztül Ibafa, Bükkösd, és Dinnyeberki felé.

Ibafa településszerkezetét meghatározza az, hogy történeti fejlődése során mindvégig mezőgazdasági jellegű település volt és ma is az. A település továbbfejlődése és az életminőség javítása, valamint a rendezett környezet kialakítása érdekében a következők megvalósítása szükséges:

- A turizmus és az üdülés-idegenforgalom fogadási feltételeinek kialakítása, különös tekintettel a lovas-, kerékpáros- és falusi turizmusra.
- Lakóterület-fejlesztés.
- A közműellátás fejlesztése.
- A közlekedési feltételek javítása (Ibafáról Horváthertelend és Bükkösd felé összekötő utak építése, Dinnyeberki és Gyűrűfű között a bekötőút kiépítése, az Almamelléki kisvasút továbbépítése Ibafáig, valamint kerékpár úthálózat és turistautak kialakítása).
- A kialakult településstruktúra és építészeti karakter megőrzése, a védelemre érdemes települési és természeti értékek számbavétele és megóvása.
- A táji- és természeti környezet védelme; a zöldfelületi rendszer továbbfejlesztése. Táj- és településkép-védelmi, valamint környezetvédelmi okokból - a vízfelületek és vízfolyások természet közeli állapotának fenntartása. Gondoskodni kell a falufásításról; az utak és utcák mentén fasorok létesítéséről és fenntartásáról, az építési telkek kedvező kertészeti kialakításáról.
- Környezetvédelmi szempontból védőfásításokkal gondoskodni kell az élővizek tisztaságáról, valamint a gazdasági területek védőfásításáról.

3

3. Örökségünk, a településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők

Ibafa a Zselici dombok között megbúvó zsáktelepülés. Egyes források szerint már a bronzkor emberének is kedvelt tartózkodási helye, az itteni dombok, völgyek és főként az Almás patak mocsárvilágának közelsége mind alkalmas környezetet jelentettek a halászó, vadászó ősembernek.
Feltételezések vannak arra vonatkozóan, hogy a római korban kis tuskulum (magántelep: a kiszolgált katonának vagy államhivatalnoknak adományozott kisebb birtok) helyezkedett el a település területén.
Több jel utal arra, hogy a 800-as évek körül a frank birodalom ezen részén a germán népelem vált uralkodóvá. A honfoglaláskor már szlávok lakják a vidéket, melyet a Kaán nemzetség száll meg.
Az első írásos emlék egy 1425-ből származó oklevél, melyben Lukács fiáról, Péter de Ibafalváról történik említés. Ibafalwa néven szerepel a falu 1466-ban a kismartoni levéltár egy oklevelében.
1542-ben – Ibafa adózó lakóinak az Országos Levéltárban őrzött névsora szerint – a településnek 23 adózó lakosa volt.
A mohácsi vész után még jó ideig lakott falu volt, a török kincstári adólajstrom 1565-66. évi jegyzéke szerint Ibafalva 13 hát után fizetett adót. A 150 éves hódoltság végén elnéptelenedik.
Az 1700-as évek második felétől kezdődik a falu életének új szakasza. Kollárovics Sebestyén mozsgói plébános írja erről az időszakról: „Ibafa 1740-ben kezdett betelepülni. Addig csupa erdő és vadon volt, vadállatok legjobb befodadóhelye, alig valami sík hely, csupa hegy és völgy. Első lakója Stepanics János volt, akinek a hely megtetszett, és másokat is hívott Horvátországból. A templom 1776-ban épült a szt. háromság tiszteletére.”
Egy 1752-ből származó összeírás már Ibafa néven, Horváth Dániel birtokaként említi és 24 nevet sorol fel.
1784-ben a császári térképészek elkészítik a vidék, így Ibafa pontos térképét is, amelynek alapján megállapítható, hogy a falu már a mai helyén feküdt, és nagyjából a mai alakja volt. Ekkor már 80 házas település.

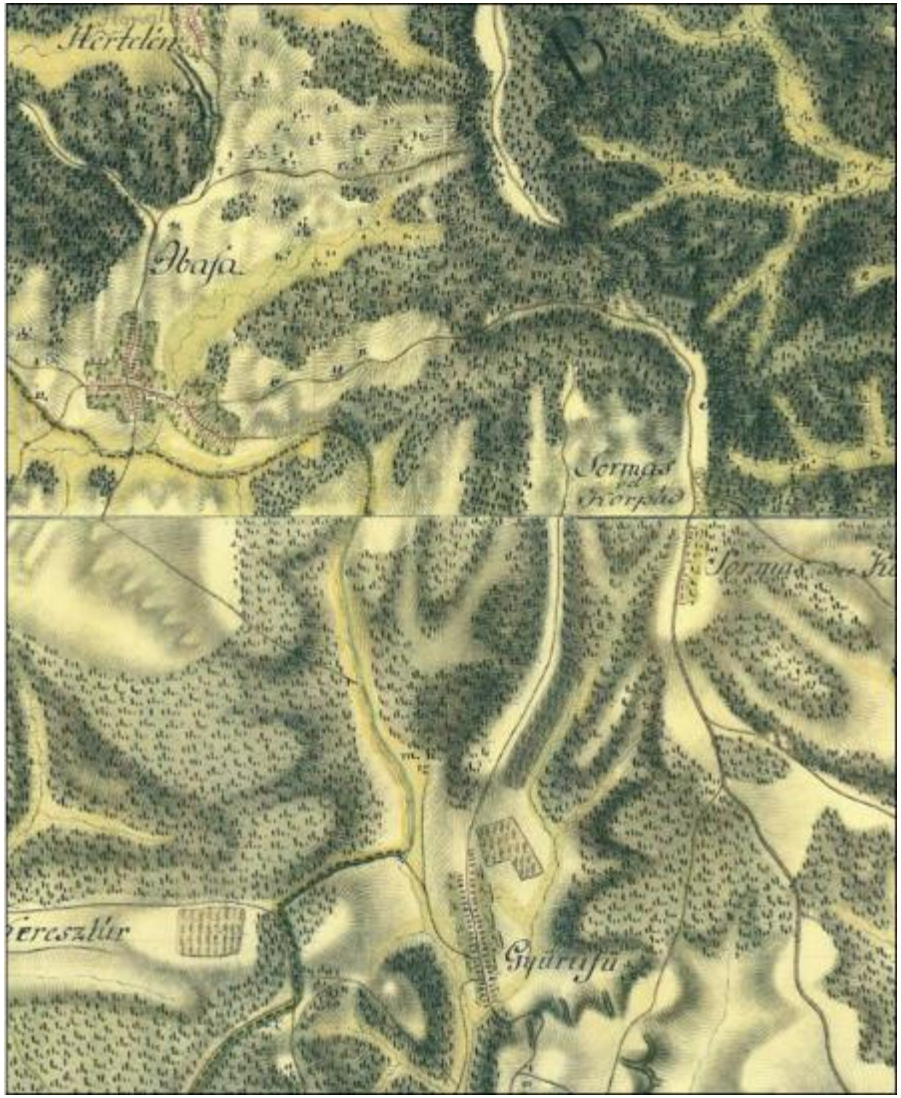

IBAFA AZ ELSŐ KATONAI FELMÉRÉSEN (1770-ES ÉVEK)

Ebben az időszakban lassú német és magyar betelepülés kezdődött.
Az 1864-es adatszolgáltatás idején Ibafa községet magyar, német és horvát lakosság lakja, földesura Jeszenszky János.
A falunak 1865-ben új temploma épült a régi helyén.
Az I. világháború előtt nagy fejlődésnek indult a település, amelyet azonban a háború visszavetett.
A II. világháború után a kitelepített németek otthonaiba a környékbeli puszták cselédsége települt be.
A mai közigazgatási területen a középkorban Ibafán kívül még 5 település is szerepelt az írott forrásokban: Lapsi, Liki, Gyűrűfű, Szentlélek és Korpád.
Lapsi – mely sík, alacsonyabb területen feküdt – neve a lapos szóval kapcsolható össze. Írásos említése 1466-ban történik. 1554-ben még 9, 1565-ben és 1571-ben már csak 4 adózót írtak össze. A török harcok után nem népesült be újra.
Likit 1466-ban Lapsival együtt említik. Neve a lyuk szó régies formájából ered. A török kincstári adólajstrom 1554-ben 5, 1565-ben 2 és 1571-ben 3 adózót vett fel az adójegyzékbe. A törökkor második felében végleg elpusztult. A Liki-irtás környékén valószínűsíthető.
Gyűrűfű arról kapta nevét, hogy a Gyűrű vízfolyás forrásvidékén fekszik. Először 1492-ben Győrőfő (Gyrewfew) alakban említik. A történelem során többször is lakatlanná vált. A törökkorban kihalt, majd az 1760-as években települt újra.

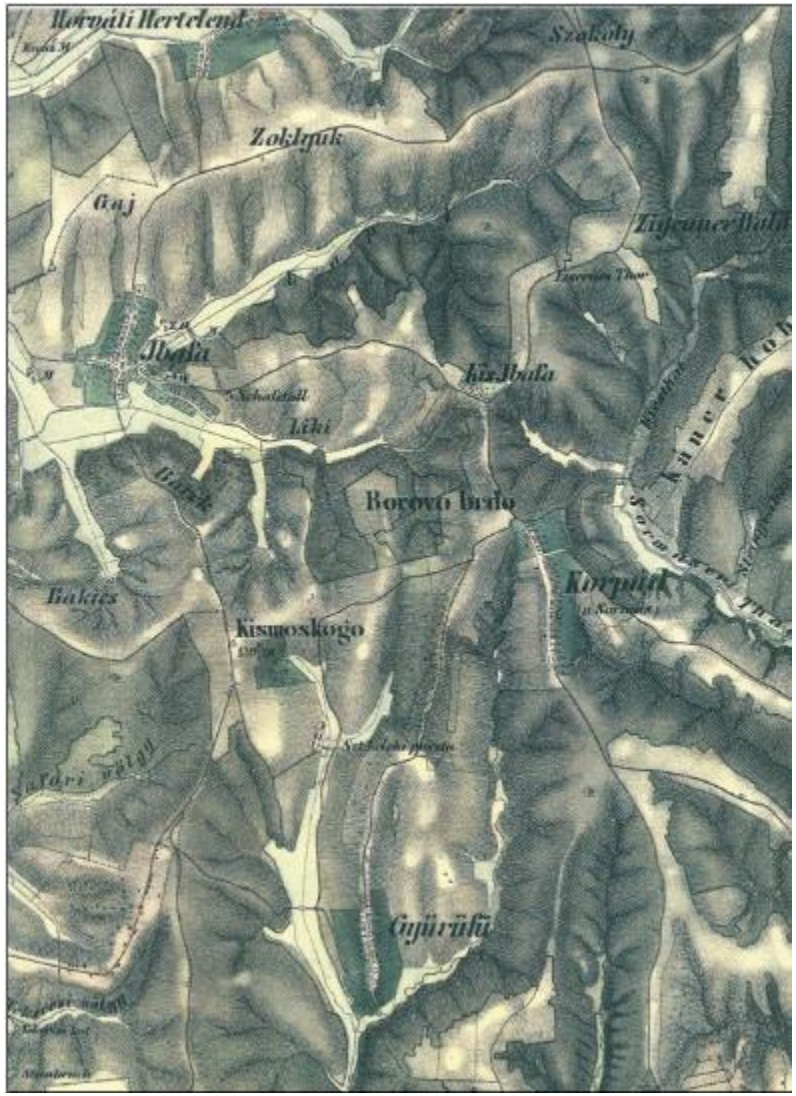

IBAFA A MÁSODIK KATONAI FELMÉRÉSEN (1858-59)

Szentlélek pusztát 1466-ban Liki és Lapsi településsel együtt említik. Nevét templomának védőszentjéről kapta. A török adójegyzék 1554-ben 3, 1565-ben 2 adózót jegyez fel. Baranya megye földrajzi nevei szerint a templom a Temető-táblán állt, a falu házai ettől keletebbre, a Hosszú-háton sorakoztak.

Korpád első írásos említése az 1542. évi adóösszeírásban történik. A törökkor második felében elnéptelenedett, csak az 1700-as évek végén települt be újra.

Az 1970-es években Ibafához csatolták Gyűrűfű és Korpád területét. Gyűrűfű ekkorra teljesen elnéptelenedett. 1991-ben létrehozták a Gyűrűfű Alapítványt, majd a Gyűrűfű Egyesületet, mely a régi falu területét is magába foglaló, az országban egyedülálló öko-falut próbál létrehozni.

Ibafa hírnevét az 1865-ben felépített templom plébánosának – Srejer Nándornak – köszönheti, aki fapipájával vált közismertté, és aki kedvet csinált az ibafai plébánosok körében a pipagyűjtéshez. Így jött létre a parókia pipagyűjteménye, amely alapját képezi az ibafai pipatörténeti kiállításnak

A település egymást kereszt alakban metsző két utcából áll. A régi lakótelkek jelentős része fésűs beépítésű, a lakóépületek utcára merőleges gerincű, oszlopos-tornácos elrendezésűek.

A faluban országos védelem alatt álló műemlék nincs. Helyi védelemre érdemesnek tartunk néhány lakóházat, gazdasági épületet (istállót), kőkeresztet.

Kossuth Lajos utca HRSZ.:37

A Kossuth Lajos utcában (a plébánia előtt) álló, a „ZUR EHRE GOTTES GESTIFTET VON FRANZ FARKAS UND FAMILIE 1935” felirattal ellátott kereszt a korpusszal és a talapzatán lévő Mária szoborral helyi védelemre érdemes művi érték.

.

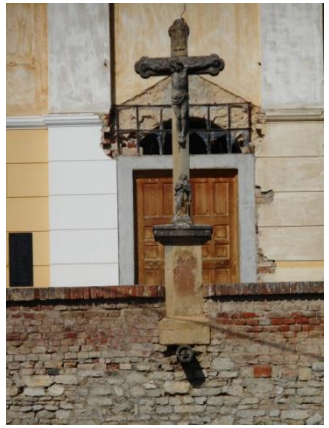

HRSZ.:38

A templom előtti tégla mellvédfalban álló, olvashatatlan feliratú, 1837-ből származó kőkereszt a korpusszal és talapzatán lévő Mária szoborral történeti jelentőségű helyi védelemre érdemes művi érték.

HRSZ.:38

A falu központjában áll az 1865-ben, a régi helyén épített, a Szentháromság tiszteletére felszentelt egyhajós római katolikus templom, mely jelenleg felújítás alatt áll. A templom és környezete településképi és településtörténeti szempontból egyaránt jelentős helyi építészeti érték.

Arany J. u.22.

Az utcára merőleges gerincű, nyeregtetős oromfalas gazdasági épület, összeépülve a lakóházzal, eredeti formáját őrzi. Tömegével, tégla díszítéssel kialakított homlokzati tagolásával településtörténeti értéket és helyi építészeti értéket képvisel.

Kossuth L. u. 5.

Az utcával párhuzamos gerincű nyeregtetős plébániaépület, déli oromfalában a Szent Antal szoborral jelentős településtörténeti értéket képvisel, helyi védelme feltétlen javasolt.

Kossuth L. u. 33.

Az utcával párhuzamos gerincű, téglatagozatos, téglaboltöves gazdasági épület helyi értéket képvisel.

Kossuth L. u. 31.

Az L-alakú, utcával párhuzamos gerincű lakóépület eredeti utcai nyílásai és piros tégla kialakítású oromfala helyi építészeti értéket képviselnek.

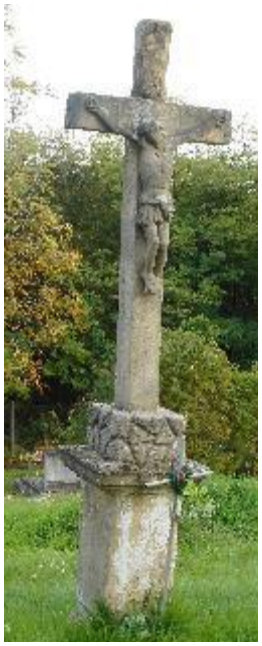

Ibafai temető

A temetőben álló, talapzatán felirat nélküli illetve olvashatatlan feliratú kőkeresztek történeti jelentőségű helyi védelemre érdemes művi értékek.

A keresztek megtisztításáról, felújításáról, a törött korpusz helyreállításáról gondoskodni kell.

Gyűrűfűi temető

A gyűrűfűi temetőben álló kereszt.

Védendő építészeti érték.

Kossuth L. u. 30.

Az L-alakú, utcával párhuzamos gerincű lakóépület (volt orvosi rendelő) tömege, tégladíszes oromfala, a gazdasági épület téglakirakással készült párkánya, nyíláskeretei és szellőzői helyi építészeti értéket képviselnek.

Kossuth L. u. 34.

Az utcával párhuzamos gerincű, hátul tornácos kialakítású lakóház és gazdasági épület 1929-ben épült. A lakóépület tégladíszes oromfala, a homlokzat vakolatdíszei, a nyílászárók formai kialakítása, a gazdasági épület téglatagozatai feltétlen megőrzendő építészeti értéket képviselnek.

Kossuth L. u. 10.

Az utcával párhuzamos kialakítású, nyeregtetős gazdasági épület tömege, tégladíszes homlokzata, kőkeretes nyílásai megőrzésre érdemes, a településre jellemző értéket képviselnek.
A felújítások során a nyílások rendje, formája, és a homlokzat „nyerstégla” kialakítása feltétlen megtartandó.

Petőfi S. u. 3.

Az utcára merőleges gerincű, oromfalas, tornácos lakóépület egyszerű tömege, homlokzati nyílásai helyi védendő értéket képviselnek.

Az épület felújítása példa értékűnek tekinthető.

Kossuth L. u. 8.

Az lakóépület (volt postaépület) tömege, egyszerű homlokzat-kialakítása, merőleges gerincű, egytraktusos, tornácos, a felújítás, átalakítás alkalmával jelentősen átépítve.

Kossuth L. u. 6.

Az utcával párhuzamos gerincű – a településre jellemzően – a kertet az udvartól merőlegesen lezáró gazdasági épület – istálló és pajta – egyszerű nyeregtetős tömege, téglakirakásos nyíláskeretei, párkánya, szellőzői helyi művi értékként kezelendők. Felújítás során a pajtakapu eredeti díszes formájában állítandó helyre.

Kossuth L. u. 4.

L-alakú, polgári ízlést tükröző épület a valamikori jegyzőség épülete, ma a polgármesteri hivatal és könyvtár. Tömege, nyílásrendje, a nyílászárók formai kialakítása feltétlen megőrzendő.

Petőfi S. u. 7.

Az utcára merőleges gerincű, eredeti nyílásait, nyílászáróit, tornácának kialakítását őrző lakóépület feltétlen védendő helyi értéket képvisel.

Zrínyi M. u. 7.

Az 1938-ban épült, a népi építészet elemeit mutató, utcára merőleges gerincű, tornácos lakóépület tömege, nyílásrendje helyi építészeti értéket képvisel.

Zrínyi M. u. 9.

Utcára merőleges gerincű, egyszerű tömegű lakóház. Tömege védendő érték.

.

A településképi szempontból meghatározó táji és természeti értékek, településképi jellemzők

A Nemzeti Park állásfoglalása szerint a természetvédelmi szempontú kijelölések alatt álló területek jelen természeti állapotukban településképi szempontból jellegzetes és értékes részét képezik a településnek, a településkarakter meghatározó, védendő elemeit képviselik.

A telepíthető fás szárú növényfajok mindenképp őshonos, táji adottságoknak megfelelő növényfajok legyenek. Állásfoglalásuk alapján a következő növényfajok telepítése nem javasolt:

fehér akác (Robinia pseudoacacia)
mirigyes bálványfa (Ailanthus altissima)
keskenylevelű ezüstfa (Eleagnus angustifolia)
zöld juhar (Acer negundo)
amerikai kőris (Fraxinus pennsylvanica)
kései meggy (Prunus serotina)
kanadai nyár (Populus x canadensis)
nyugati ostorfa (Celtis occidentalis)
cserjés gyalogakác (Amorpha fruticosa)
kisvirágú nebáncsvirág (Impatiens parviflora)
bíbor nebáncsvirág (Impatiens grandiflora)
japánkeserűfű-fajok (Fallopia spp.)
magas aranyvessző (Solidago gigantea)
kanadai aranyvessző (Solidago canadensis)
közönséges selyemkóró (Asclepias syriaca)
ürömlevelű parlagfű (Ambrosia artemisiiflora)
arany ribiszke (Ribes aureum)
adventív szőlőfajok (Vitis-hibridek)
vadszőlőfajok (Parthenocissus spp.)
süntök (Echinocystis lobata)
észak-amerikai őszirózsák (Aster spp.)
magas kúpvirág (Rudbeckia laciniata)
vadcsicsóka (Helianthus tuberosus s. 1.)
olasz szerbtövis (Xanthium strumaium subsp. italicum)
amerikai karmazsinbogyó/amerikai alkörmös (Phytholacca americana)
kínai karmazsinbogyó/kínai alkörmös (Phytholacca esculenta)
japán komló (Flumulus japonicus)
átoktüske (Cenchrus incertus)
nem hazai tündérrózsa fajok
kanadai átokhínár (Elodea canadensis)
aprólevelű átokhínár/vékonylevelű átokhínár (Elodea nuttallii)
moszatpáfrányfajok (Azolla mexicana, Azolla filiculoides)
borfa/ tengerparti seprűcserje (Baccharis halimifolia)
karolinai tündérhínár (Cabomba caroliniana)
közönséges vízijácint (Eichhornia crassipes)
perzsa medvetalp (Heracleum persicum)
kaukázusi medvetalp (Heracleum mantegazzianum)
Szosznovszkij-medvetalp (Heracleum sosnowskyi)
hévízi gázló (Hydrocotyle ranunculoides)
nagy fodros-átokhínár (Lagarosiphon major)
nagy virágú tóalma (Ludwigia grandiflora)
sárgavirágú tóalma (Ludwigia peploides)
sárga lápbuzogány (Lysichiton americanus)
közönséges süllőhínár (Myriophyllum aquaticum)
felemáslevelű süllőhínár (Myriophyllum heterophyllum)
keserű hamisüröm (Parthenium hysterophorus)
ördögfarok keserűfű (Persicaria perfoliata)
kudzu nyílgyökér (Pueraria montana) aligátorfű (Alternanthera philoxeroides) óriásrebarbara (Gunnera tinctoria) tollborzfű (Pennisetum setaceum) Alternanthera philoxeroides

Ibafa

A község a dél-zselici táj szelídebb, lankás dombhátai és többnyire É-D-i eróziós völgyei által határolt. A dombhátak általában erdővel borítottak, alattuk a lankásabb lejtők mezőgazdasági növénytermesztésnek adnak takarékos helyet. A szántók között sok helyen erőteljes, markáns elválasztó erdősávok láthatók. A táj inkább az erdőgazdálkodás helyszíne, semmint a szántóföldi gazdálkodásé. Az utóbbi évtizedekben nőtt a legelők, helyenként parlagföldek területe. Nyilván közrejátszik ebben a gazdasági szerkezet változásán, a foglalkoztatás nehézségein túl a vadállomány sűrűsége, károkozása is.

A varázslatos táj szemet gyönyörködtető, ugyanakkor a nem, vagy kevésbé művelt területek látványa azt sugallja, hogy a mezőgazdálkodás tekintetében nincsenek rendjén a dolgaink. A faluba vezető út az Almás-patak felől rég megérett a felújításra, de a külterületen a mezőgazdasági táblák megközelítése az erodált földutakon nehézkes, esős időjárási körülmények között csaknem lehetetlen. A középkötött vályog, a lösz és az agyagbemosódásos barna erdőtalaj a szó rossz értelmében vendégmarasztaló.

A település belesimul a tájba, a falu felé lejtő domboldalak felszíni csapadékvíz-vezetése részben az utakon, részben legeltetésre alkalmas mélyebb területeken gondot jelent.

A település belesimul a tájba, a falu felé lejtő domboldalak felszíni csapadékvíz-vezetése részben az utakon, részben legeltetésre alkalmas mélyebb területeken gondot jelent.

A falu bevezető szakaszán sáros út fogadja a látogatót, mert a vízelvezetés nincs megoldva.

A műszaki hiányosságokért kárpótol bennünket a táj, amely sokszor a legmagasabb értékű képzőművészeti alkotások színvonalát sugallja.

A TELEPÜLÉSKÉP VÉDELME SZEMPONTJÁBÓL KIEMELT TERÜLETEK

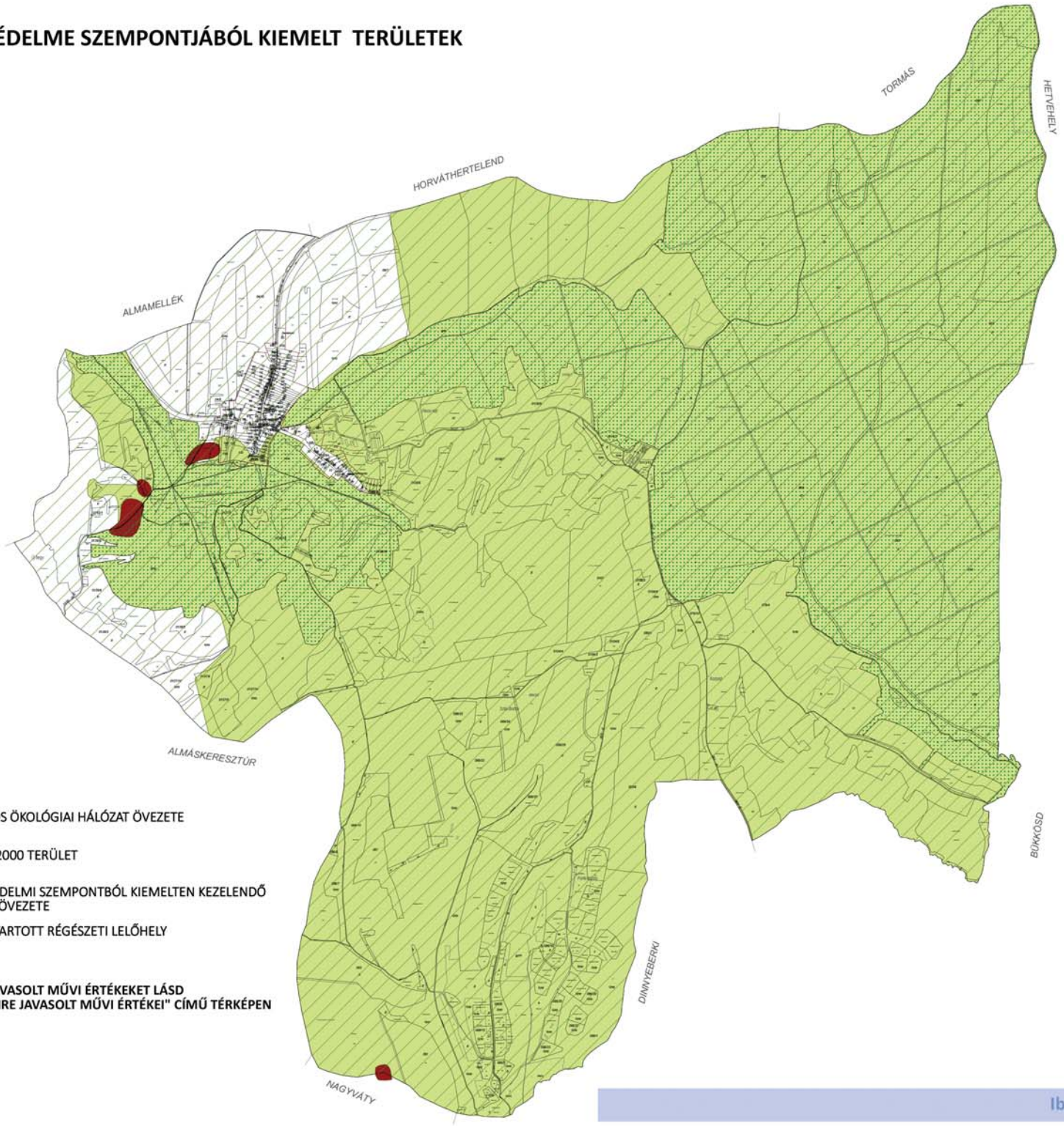

ORSZÁGOS ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT ÖVEZETE

NATURA 2000 TERÜLET

TÁJKÉPVÉDELMI SZEMPONTBÓL KIEMELTEN KEZELENDŐ TERÜLET ÖVEZETE

NYILVÁNTARTOTT RÉGÉSZETI LELŐHELY

A HELYI VÉDELEMRE JAVASOLT MŰVI ÉRTÉKEKET LÁSD "IBAFA HELYI VÉDELEMRE JAVASOLT MŰVI ÉRTÉKEI" CÍMŰ TÉRKÉPEN

Ibafa helyi védelemre javasolt művi értékei

Funkció¤	Cím¤	Helyrajziszám¤
Gazdasági épület¤	Arany J. 22.¤	5¤
Kereszt¤	Kossuth L. u.¤	37¤
Római katolikus templom¤	Kossuth L. u.¤	38¤
Kereszt¤	Kossuth L. u.¤	38¤
Plébánia épület¤	Kossuth L. u. 5.¤	39¤
Lakóépület¤	Kossuth L. u. 31.¤	55¤
~~Gazdasági épület¤~~	~~Kossuth L. u. 33.¤~~	~~56¤~~
~~Temetői keresztek¤~~	~~Temető Kossuth L. u.¤~~	~~63¤~~
Lakó- és gazdasági épület¤	Kossuth L. u. 34.¤	69/1¤
~~Lakó- és gazdasági épület¤~~	~~Kossuth L. u. 30.¤~~	~~72¤~~
Gazdasági épület¤	Kossuth L. u. 10.¤	82¤
Volt postaépület¤	Kossuth L. u. 8.¤	83¤
~~Gazdasági épület¤~~	~~Kossuth L. u. 6.¤~~	~~84¤~~
Polgármesteri Hivatal¤	Kossuth L. u. 4.¤	85¤
Lakóépület¤	Petőfi S. u. 3.¤	88¤
~~Lakóépület¤~~	~~Petőfi S. u. 7.¤~~	~~103¤~~
~~Lakóépület¤~~	~~Zrínyi M. u. 7.¤~~	~~127¤~~
~~Lakóépület¤~~	~~Zrínyi M. u. 9.¤~~	~~128¤~~
~~Présház¤~~	~~Szőlőhegy¤~~	~~1022¤~~
~~Kereszt¤~~	~~Szőlőhegy¤~~	~~1032¤~~
~~Présház¤~~	~~Szőlőhegy¤~~	~~1070¤~~
~~Présház¤~~	~~Szőlőhegy¤~~	~~1118-1119¤~~
~~Volt erdészház¤~~	~~Kisibafa¤~~	~~062/2¤~~
Kereszt¤	Korpádi temető¤	080¤
~~Kereszt¤~~	~~Korpád külterület¤~~	~~082/15¤~~
~~Kereszt¤~~	~~Külterület¤~~	~~083¤~~
~~Kereszt¤~~	~~Gyűrűfű külterület¤~~	~~085/1¤~~
~~Kereszt¤~~	~~Gyűrűfű külterület¤~~	~~085/6¤~~
~~Kereszt¤~~	~~Gyűrűfűi temető¤~~	~~087¤~~
~~Kereszt¤~~	~~Gyűrűfű külterület¤~~	~~089/21¤~~
~~Kereszt¤~~	~~Gyűrűfű külterület¤~~	~~089/25¤~~
~~Kereszt¤~~	~~Gyűrűfű külterület¤~~	~~096/4¤~~
~~Kereszt¤~~	~~Kisibafa¤~~	~~0113/3¤~~
~~Kereszt¤~~	~~Ibafa¤~~	~~0126/4¤~~

Régészeti lelőhelyek

azonosító	lelőhelyszám	név	HRSZ	település
24674	1	Várhegy	025, 092	Ibafa
53427	2	Crkvina	0144/2, 0144/11, 0144/13, 114, 0144/12	Ibafa
53428	3	Szeliscse - Gémeskúti - dűlő	0143/3, 0140, 0143/4, 0143/6, 0143/16, 0143/17, 0143/18	Ibafa
53429	4	Szeliscse-keleti-dűlő	0140, 0143/6, 0139/14, 0139/22	Ibafa

Ibafa helyi védelemre javasolt művi értékei

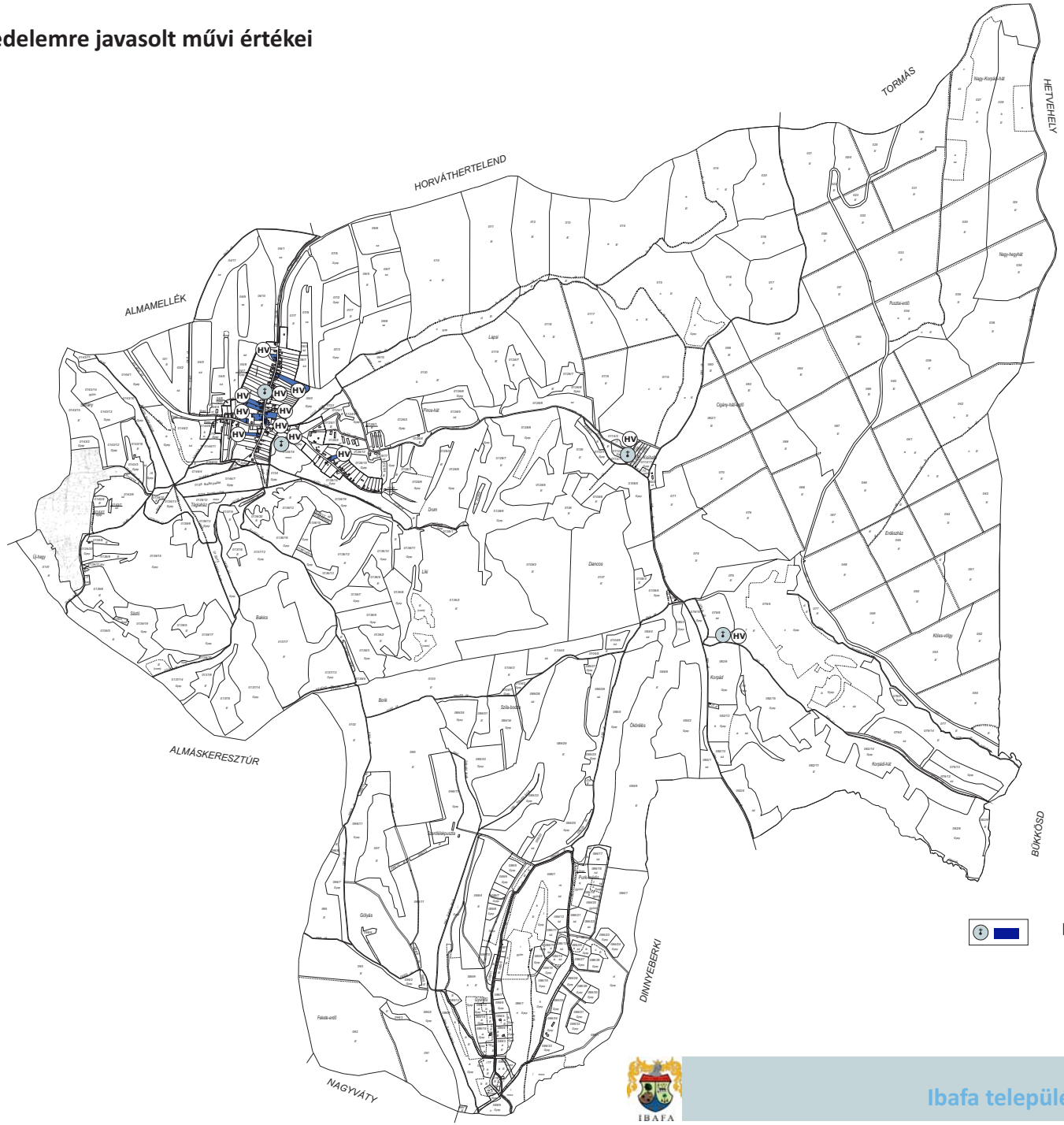

HELYI VÉDELEMRE JAVASOLT MŰVI ÉRTÉK

4. Településképi szempontból meghatározó, eltérő karakterű területek lehatárolása

(a településkép, arculati jellemzők és településkarakter lehatárolásával)

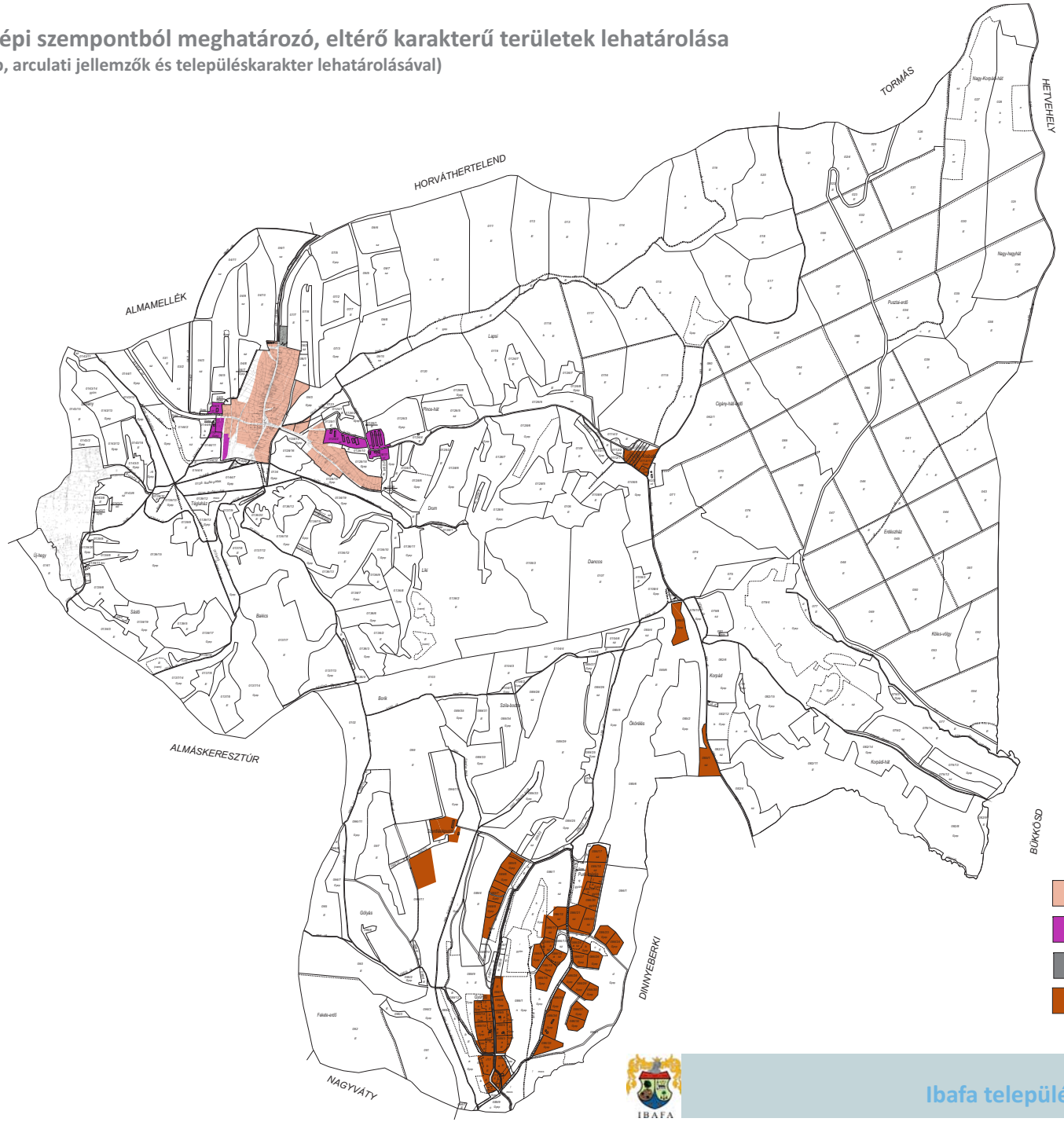

FALUSIAS LAKÓTERÜLET

GAZDASÁGI TERÜLET

TEMETŐ TERÜLET

FARMERGAZDASÁGI TERÜLET

Falusias lakóterület

Ibafa a Zselici dombok között megbúvó zsáktelepülés.

A település épített öröksége szépen harmonizál a környező természettel.

A falusias lakóterületen álló lakóépületek egységes ritmusa nyugalmat sugároz. Ennek hatására hamar megfogalmazódik az ideérkezőben, hogy fontos a hagyományok megőrzése, az épületek formavilágának és a környezet harmóniájának megtartása.

Ibafa falusias lakóterülete két egymásra merőleges utcából áll, az egyik utca gerincen fekszik, a másik a völgyoldalon fut végig.

Néhány módosabb gazda utcával párhuzamos nyeregtetős lakóháza kivételével, a lakóházak utcára merőleges nyeregtetővel a telek oldalhatárára, azzal párhuzamosan lettek felépítve. A falusias lakóterületen többnyire egytraktusos lakóházak sorakoznak Az épületek utcafrontra néző rövid oldalát, az utcától többnyire kis mélységű előkert választja el, vagy a lakóház előkert nélkül utcafrontra került.

A lakóépületek hosszanti homlokzata előtt több helyen tornác található. A tornácok különleges hangulatot adnak a településnek, jelentős formálói a meglévő településképnek. A tornác oszlopai, fa ,vagy tégla anyagból készültek, helyenként az oszlopokat mellvéd köti össze.

A lakóépületek mögött álló melléképületek, többnyire merőlegesek a lakóházakra.

A melléképületeknél több tégla architektúrájú épület található, míg a lakóépületek általában vakolt falfelülettel kialakítottak.

Ugyancsak tégla architektúra jelenik meg azoknak a lakóépületeknek a véghomlokzatán, valamint az oldalhatáron álló homlokzatán, amely épületek utcával párhuzamos nyeregtetővel épültek. Ezen épületeknél jellemző a belső udvar felé néző tornác.

A lakóterületen a meglévő épületek felújítása, átalakítása, bővítése és új épületek, építmények létesítése során a célszerű a kialakult állapotokhoz igazodni. A jelenlegi telekosztás és a helyi építészeti karakter megőrzésével megvédhető a település hagyományos arculata.

Javasolt az oldalhatárral párhuzamos gerincvonalú, cserépfedéssel fedett nyeregtetős, oldalhatáron álló beépítés megtartása a lakóépületekre vonatkozóan. Az épületek tömeg-, anyaghasználata a hagyományos építészeti karakterhez igazodó legyen.

A gazdasági épület a kialakult oldalhatáron álló beépítési mód szerint, vagy a beépítés lezárásaként keresztbe fordítottan is elhelyezhető, de fontos biztosítani a hátsókert megközelítési lehetőségét.

A lakóházak telkén álló kutak jelentős arculati elemek, valamint ma is fontos funkcióval bírnak, ezért megtartásuk javasolt.

Ezen a településrészen találhatóak a település közösségi épületei, polgári és egyházi intézményépületei. A kevés számú intézmény az utcákban foglal helyet. Ezek az épületek többnyire utcával párhuzamos gerincű nyeregtetős épületrésszel fordulnak a közterület felé. Ezeknél az épületeknél is fontos a környezetükben lévő épületekhez történő jó illeszkedés megoldása a tervezés során.

A település fejlődésénél fontos feladat a helyi építészeti értékek megóvása, az új építéseknél pedig a jellemző építészeti karakterhez illeszkedő épületformálás.

Gazdasági területek

A település gazdasági területei is fontos település arculati tényezők. Az itt elhelyezésre kerülő épületeknek is fontos szerepe van településünk arculatának alakításában.

A gazdasági épületeket esetenként drótháló kerítés vesszi körbe. Az épületek több helyen felújításra szorulnak, nagy a kontraszt a természeti és az épített környezet között.

Temető terület

A temető területeken megjelenő épületek, illetve építmények, művészeti alkotások is nagy hatással vannak a település településképi arculatára.

Elődeink által örökségül hagyott védett értékeket rendszeres karbatarással megőrizni kötelességünk.

Ibafán lévő temetők gondozottak, karbantartottak.

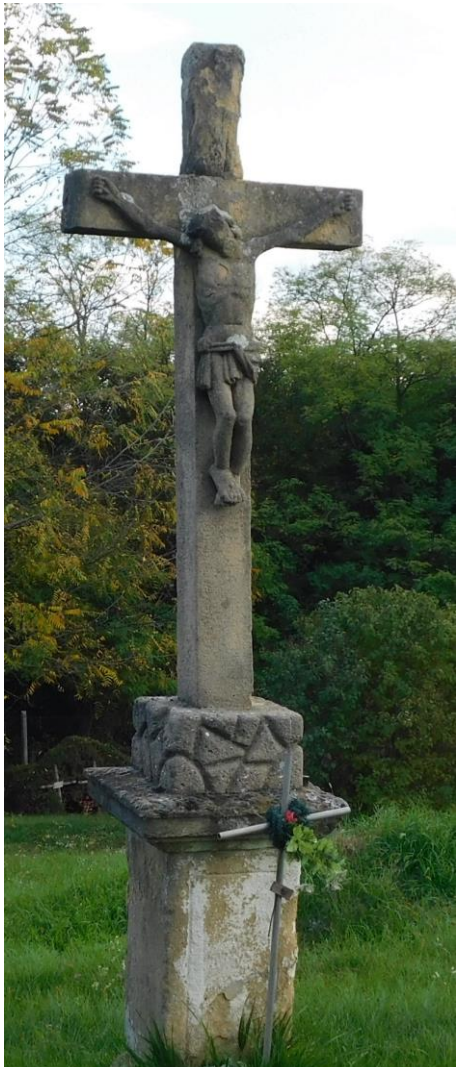

Farmergazdasági terület

A farmergazdasági területek többségében Gyűrűfű településrészen találhatóak.

Gyűrűfű arról kapta nevét, hogy a Gyűrű vízfolyás forrásvidékén fekszik. Először 1492-ben Győrőfő (Gyrewfew) alakban említik. A történelem során többször is lakatlanná vált. A törökkorban kihalt, majd az 1760-as években települt újra.

Gyűrűfű az egykori rendszer körzetesítési politikája miatt az 1970-es években elnéptelenedett. Ibafán, a templomban lévő Magyarok Nagyasszonya mellékoltárt rendszeresen gondozzák Gyűrűfű egykor elvándorolt lakói.

A farmergazdaság településképi csoportjába tartoznak az idegenforgalmi fogadóhelyek, a közösségi létesítmények területei, így a Gyűrűfűn lévő közösségi ház.

A 90-es évek közepén telepedett le a régi falu helyén néhány, a mai rohanó, túlcivilizált, városi életformát elhagyó, emberléptékű társadalmi modellt kereső család.

Gyűrűfű a kihalt falu újjászületésének példájává vált Magyarországon. A gyűrűfűi Öko-falu nagyon hosszú távra előre gondolkodó, stratégiailag átgondolt fejlesztési koncepción alapul.

A hagyományos értékeket (vályogépítészet, szelíd mezőgazdaság, közösségben élés, stb.) a modern élettel tudatosan ötvözve igyekeznek itt egy olyan életteret kialakítani, ahol az ember-ember, természet-ember közötti harmónia megteremtése és fenntartása lehetséges. A településen 2004 óta erdei iskola is működik.

A farmgazdasági területeken egyéni gazdálkodás céljára szolgáló, önálló helyrajzi számú földrészletek találhatók.

A település – fentiekben nem ismertetett – egyéb területei településképi szempontból nem meghatározó területek.

A telkeken az állandó ottlakás és a gazdálkodás – ide értve a kézművet, kisipart, kiskereskedelmet és szállóvendég befogadására alkalmas vendéglátást és az erdei iskolát is – céljára szolgáló épületek és építmények vannak.

Ezen a területen álló épületek meglehetősen heterogén tömegformálással rendelkeznek. Megtalálható itt a nyeregtetős és sátortetős épület is egymás közvetlen közelében.

Az épületek többnyire hagyományos falszerkezetűek vakolt felülettel, cserépfedéssel.

5. A településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató, közterületek településképi útmutatója - utcák, terek, közparkok, közkertek

A következő építészeti útmutató közérthető módon tömören összefoglalja, hogy mik a legfontosabb szempontok a településen történő új építkezéseknél, épület átalakításoknál vagy egyéb településképet érintő beavatkozásoknál.

Településünk arculata több tényezőből és azok harmonikus összhangjából tevődik össze.

A település arculatát befolyásolja a telek, a porta elrendezése és építményei. Ahhoz, hogy külső szemlélőben a főépület jó benyomást keltsen, szükséges az udvar rendezettsége, építményeinek a hagyományos rend szerint való elhelyezése. A főhomlokzat előtti kiskert színes virágai sokat tehetnek a belépő kedvező benyomásának elnyerésére. Az első benyomást azonban a kapu és a kerítés kelti.

Meggyesi Tamás professzornak, a Műszaki Egyetem Széchenyi díjas egyetemi tanárának a tízparancsolatai felújítók és az építkezők, számára. *(Dr. Meggyesi Tamás: Települési kúlturáink című tanulmány - 1990)*

A FELÚJÍTÁS TÍZPARANCSOLATA

1. Ismerd meg környezeted értékeit, mielőtt hozzányúlsz!
2. Mutass példát szomszédaidnak és kövesd a jó példát!
3. Újítsd fel az eredeti építészeti tagozatokat és díszítéseket, mert az Istenek a részletekben laknak!
4. Használd ki a hagyományos beépítés előnyeit!
5. Először az udvar felőli szárnyat bővítsd és tetőtéri ablakot is csak az udvarra nyiss!
6. Garázst az utcára ne nyiss, a melléképületet a lakóházzal vagy a falazott kerítéssel szervesen építsd egybe!
7. Próbáld rekonstruálni a hagyományos ablakosztást, mert a homlokzat a ház arca, ablaka pedig a szeme!
8. Cseréld ki a vaslemez kaput hagyományos fakapura!
9. Ápold a ház előtti virág- és növény sort, mert a tied!
10. Ne zárkózz be, hanem lépj ki és segíts másoknak is!

AZ ÉPÍTÉS TÍZPARANCSOLATA

1. Mielőtt új épületet tervezel, kétszer is gondold meg, hogy a régit nem lehet-e felhasználni!
2. A tervezéssel építészt bízzál meg!
3. Ne feledd, hogy az építés közügy is!
4. Próbálj alkalmazkodni a kialakult beépítéshez és az utcaképhez!
5. A telek beépítésénél ne csak a házban, hanem udvarban és térfalakban is gondolkozzál!
6. Az udvart úgy tervezd, mint a házadat: olyan helyiségekről van szó, amely fölül csak a tető hiányzik!
7. Az oldalhatáron álló beépítést ne a szegénység, hanem a józanság és a kulturáltság jelének tekintsd!
8. Használd a hagyományos környezetkultúra elemeit: a tornácot, a falazott kerítést, a tetőfeljárót, és töltsd meg új tartalommal!
9. Az épület homlokzatánál alkalmazd a harmonikus arányrendszer törvényeit!
10. A kevesebb több: az egyszerűség nemessé tesz!

Falusias lakóterületre vonatkozó ajánlások:

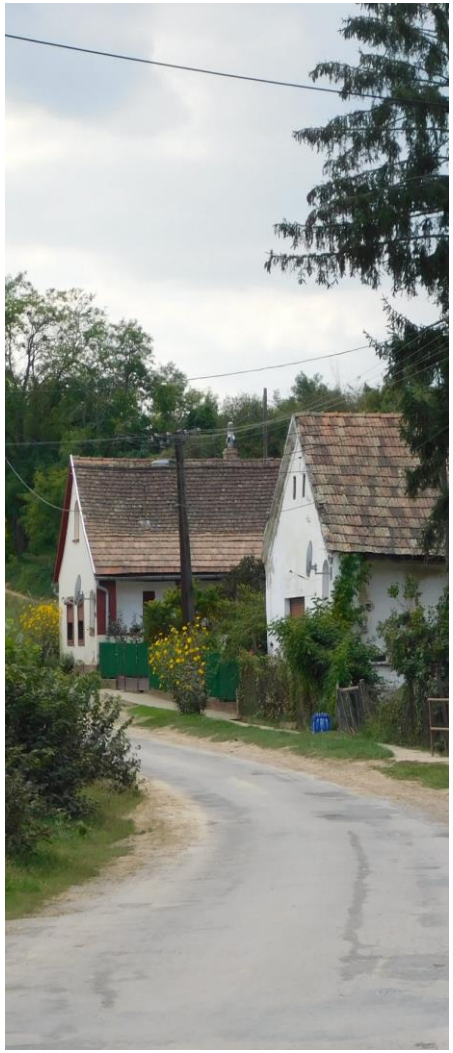

Fontos odafigyelni az épületek tervezésénél az alábbiakra:

- A beépítés módja illeszkedjen a településen kialakult beépítéshez.
- Az épület tömegének arányaival harmonizáljon a meglévő épületekkel.
- Az épületeknél a tetők hajlásszöge a kialakult tetőhajlásszögekkel harmonizáljon.
- A beépítésre kerülő telken fontos, hogy a lakóépület kerüljön az utca felöl, utána következik a melléképület elhelyezése.
- A terephez való illeszkedés, előnyös tereprendezés kialakítása.
- A csapadékvíz átgondolt elvezetése.
- A homlokzati nyílások mérete, elrendezése a településkép összhangjába megfelelően illeszkedjen.
- A garázsok elhelyezése a melléképületen belül történjen. A lakóépület utca felöli vonalában elhelyezett garázs nem javasolt.
- Az épület homlokzatképzéseknél a hagyományos anyagok használata javasolt
- Fontos a telek előtti közterületi elemek (zöldsáv vízelvezetés, járdaburkolat összhangjának a megteremtése.
- A gépészeti berendezések, úgy legyenek elhelyezve, lehetőleg takart megoldással, hogy azok a településkép összhangját ne zavarják.
- Törekedni kell a közművezetékek terepszínt alatti elhelyezésére.
- Az árkok egységes kialakítása szintén javítja az összképet.

Telepítés

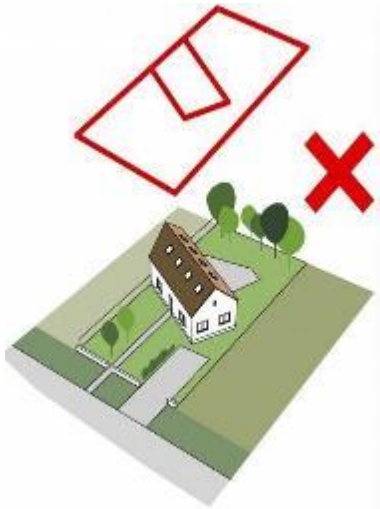

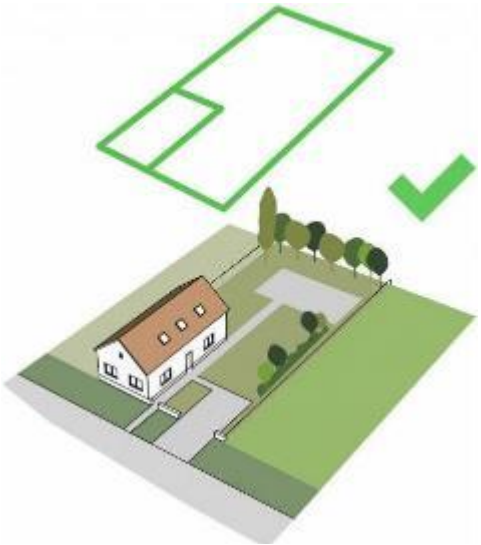

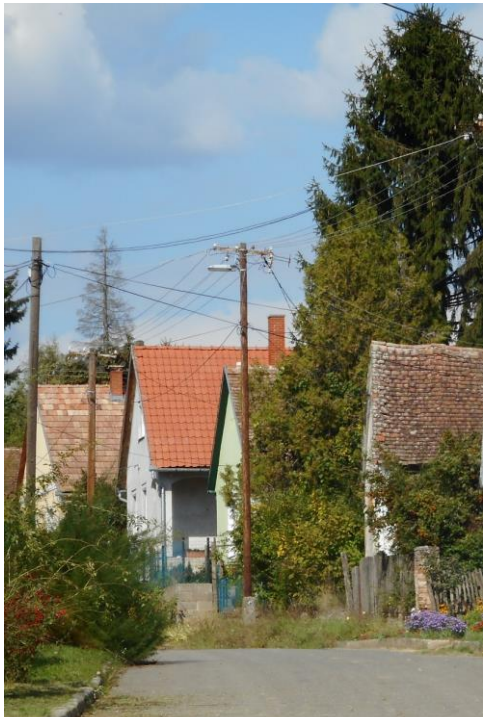

Javasolt az oldalhatárral párhuzamos gerincvonalú, oldalhatáron álló beépítés. Ez a beépítési mód jellemző településünkre, a településképi összhang megtartása érdekében ez a telepítési mód a megfelelő választás. A telekhatárral szöget bezáró épület elhelyezés következtében a telkünket nem tudjuk jól hasznosítani.

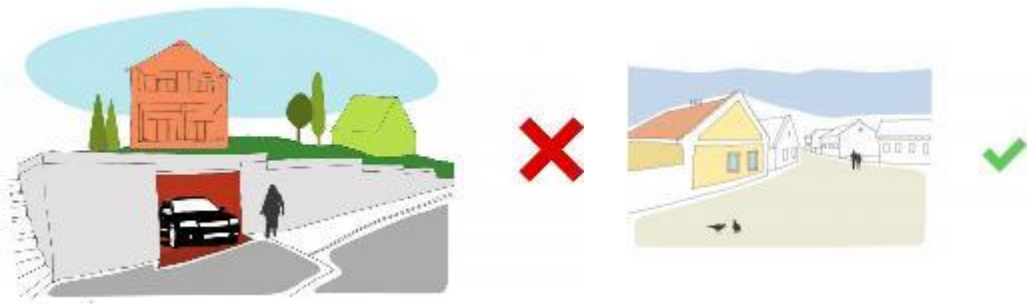

Terepalakítás

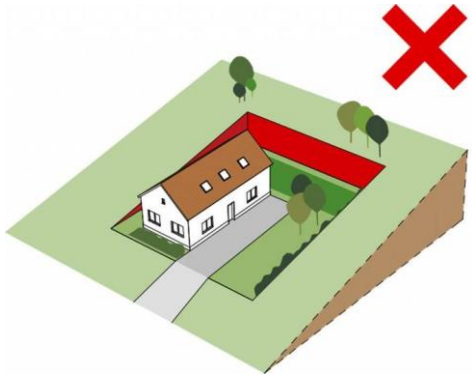

Nem jó, ha az épület mélyedésbe kerül, az oldalhomlokzatok – ablakai nagy, mesterséges rézsűkre néznek.

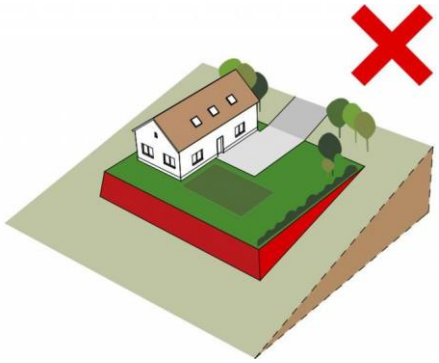

Az olyan terepre illesztés, amikor az épületet nagymértékű feltöltésre helyezik nem elfogadható: csúnya mesterséges domb keletkezik, a teherbíró talajrétegig mélyített alapozás felesleges költségtöbbletet okoz

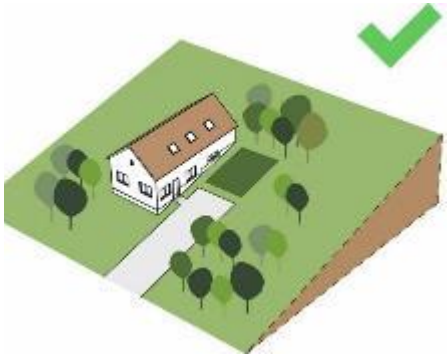

Javasolt a telek eredeti természeti állapotát: terepformáit, eredeti növényzetét a lehető legkisebb mértékben károsítani.

Vízelvezető árkok, elektromos hálózat kialakítása

- Fontos odafigyelni a település vízelvezető árkainak karbantartására. Az árkok egységes megjelenése, valamint a telkek és az út kapcsolatát biztosító hidak kialakítása is jelentős elem a település arculatának alakításában.
- A villamos energia ellátási hálózat földkábeles elhelyezésével sokat javíthatunk a településképen.

Magasság

Településünkön javasolt a kialakult épületmagassághoz alkalmazkodni, ettől való eltérés megbontja településünk arculati egységét, amit szeretnénk elkerülni.

Tetőhajlásszög

Településünkön fontos, hogy milyen a hajlásszöge épületeink tetőszerkezetének. Az általános tetőhajlásszögtől eltérő tetőhajlásszög alkalmazása rontja az összképet.

Tetőforma

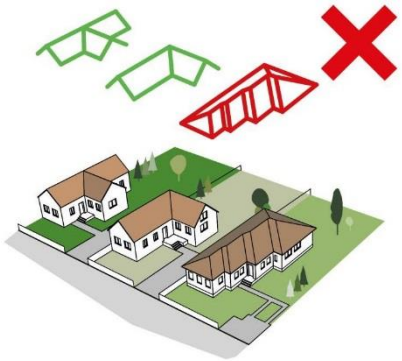

Településünkön a falusias egyszerű tetőforma a jellemző, ettől az új építkezéseknél sem szeretnénk eltérni. Célunk az utcakép arculati egységének megtartása.

Szín

Épületeinkre a hagyományos visszafogott színvilág alkalmazása a jellemző. Ezeket a színeket szeretnénk megjeleníteni az új épületeinken is, a meglévő épületek felújításánál pedig megtartani.

Tornácok

Településünkön a múltban szokásos része volt épületeinknek a tornác.

A tornácos ház a mai kor emberének is megnyerő tud lenni, hangulatos látványi elem lehet az épületünkön, valamint funkcionális igényeket is kielégíthet, átmenet a külső és belső tér között.

Újonnan épülő, valamint a tornác átalakításánál részesítsük előnyben a hagyományos fa és tégla szerkezetet. Tégla pilléres tornácnál vakolt felületet alkalmazzunk.

Kutak

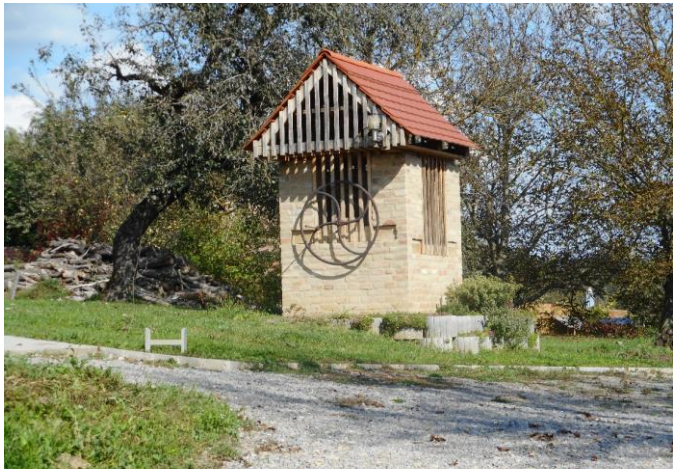

A kutaknak még ma is fontos szereposztás jut a település életében. Bár az ivóvizet már nem ők adják, a kert gondozásában nagy segítséget nyújtanak.

Látványuk meghatározó része a településképnek.

Ajtók, ablakok

Új épületek új nyílászáróinak kialakításánál törekedjünk a hagyományos nyílásméretek alkalmazására, így összhangot teremthetünk a múlt és a jelen között.

Épület átalakításnál tartsuk meg az eredeti nyílásméreteket. Az új nyílászáróknál javasolt az eredeti nyílászárók osztásrendszerének visszaállítása.

Homlokzatképzés, anyaghasználat

Lakóépületeink nagy részének anyaghasználatára jellemző a hagyományos anyagok használata:

- tégla falazat
- sima vakolat
- cserépfedés
- fa anyagú nyílászárók

A fent felsorolt anyagok használata adja meg településünk emberközeli hangulatát. Javasoljuk a lakóépületek építésénél, átalakításánál a hagyományos anyaghasználatot.

A pajták, istállók, ólak és tárolóépületek általában szintén téglából készültek, de homlokzataikat ritkábban tapasztották vagy vakolták. Ehelyett magas színvonalú téglaarchitektúrával tagolták a felületeket.

A hagyományos építő anyagok használata elősegíti, hogy településünk a táji környezetünkkel harmonikus viszonyában álljon.

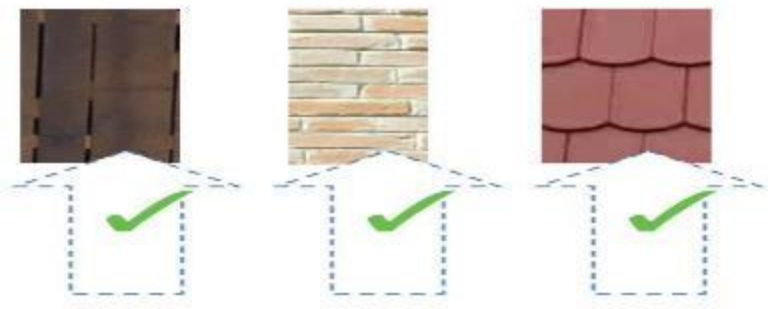

Használjunk hagyományos anyagokat (téglát, fát, egyszerű vakolatot)!
Nem ajánljuk a csempeszerűen felragasztott burkolatot.

Részletek

A házakon esztétikusan alkalmazott vakolatdíszek, téglarchitektúra különlegessé és arányossá teszik a lakóházak homlokzatát.

Elődeink az épületek részleteire is nagy gondot fordítottak, vegyünk példát tőlük és fordítsunk gondot új épületeink részleteire.

Kertek, utcák, közterek

A környező táj növényei belopakodnak a településre, mert a tájidentitás a falu emberének tudatában ösztönösen jelen van. Ennek a környezetalakításnak racionális okai is jelen voltak, hiszen az öreg ház udvarán ténykedő egykori gazda és állatai is árnyékba húzódtak rekkenő nyári időjárás esetén. Az éghajlati állapot ma is hasonló, ezért a képen látható növényborítottság általánosan, és több oknál fogva is kívánatos.

A kertek növényei természetesen gyümölcsfák is, amelyek a természet közeliség mellett a gazdasági haszon forrásai is, de a velük való törődés neveléselméleti kérdés, motiváció is egyszersmind.

A kevésbé esztétikus kerítésekre alig vetül a tekintet, ha ilyen méretű fák vonják el a figyelmet az utcaképben.

A távoli erdőfoltok és a kerítések mögötti természetes lombalakulású cserjesorhoz szépen illeszkedik a háromszög alakú tűzfalak ritmusa.

Az épületek beleolvadnak a markáns zöld háttérbe és az épületek közötti növényzet is ennek a természet közeli településképnek a szerves tartozéka.

Az erőteljes fakoronák szép keretet adnak a templomnak. A villamos műtárgy szörnyű ellenpontja ennek a képnek.

Az utak a falu egyéb területeitől eltérő, impozáns szigetet fognak közre.

Barátságos látvány a falu közepén. Az előtérben lévő mezőgazdasági terület a gondos falusi ember mindennapjairól árulkodik. Még inkább felülírja ezt az érzetet a vadháló, amely a növények védelmét szolgálja.

Egy óriási, védett platánfa a falu közepén, amelynek egy-egy vázága önálló faként is megállná a helyét. A fa méreteinél fogva szinte parancsolja, hogy előtte állva köszönjünk neki.

Az épület a zöldbe ágyazottan együtt él környezetével, hasonló megoldások az ember természetszeretetéről árulkodnak.

A környezethez kevésbé illeszkedő tárgyak, lakóházak, melléképületek, rendbetétele, felújítása nem egyszerű feladat, de okszerű növénytakarással – egy-egy fa, vagy cserjecsoport elültetésével – a településkép javítható.

A temető fölött lévő mezőgazdasági terület parlagfű-fertőzöttsége szinte százszázalékos. Vegyszeres gyomirtásra sor került ugyan, de már a virágzás állapotában. A gyomnövény terjedését hatósági eszközökkel kell megakadályozni.

Az utcai zöldsávok fásítása kedvezőbb utca- és településképet eredményez, alkalmas zavaró köztéri elemek és kedvezőtlen állagú lakóházak takarására is.

Érdemes pillantást vetni az igényes építészeti környezet növénykörítésére, melyet egyszer kellett megalkotni, és a továbbiakban már szinte önfenntartó esztétikus biotópként működik.

A temetőhöz vezető utca házai beleolvadnak a terep hajlataiba és a dombtetőkről „lecsorgó” növénymasszába. A természet közeliség kézzel fogható.

Ibafán kívülre kerülve a településhez tartozó Gyűrűfű közelében az önmagában emelkedettséget sejtető falunévhez illeszkedve esztétikai és lelki emelkedettséget mutatnak apró részletek, briliánsok a fűben, őszi kikericsek, Cholicum autumnale-k.

A táj is briliáns, egy feltekert szénabálával és a kecskékkel.

A település néhány épületét takaró hatalmas fák, a domboldal sombokrainak őszi színorgiája és a dióültetvény szabályos rasztere az ember és a természet együttélésének tanításra érdemes együttese.

Az eredeti természeti környezetben korábban és a közelmúltban épült lakóházak kertje nem csak az őshonos fák birodalma, hanem más – ám nem zavaró – növények is megtalálhatók. A barátságos kertben többek között mamutfenyő, törökmogyoró, szivarfa, páfrányfenyő található.

A kerti filagória ebben a környezetben és az erdők barátságos ölelésében a nyugalmas emberi tartózkodás eszményi helyszíne.

Kerítés, térfalak

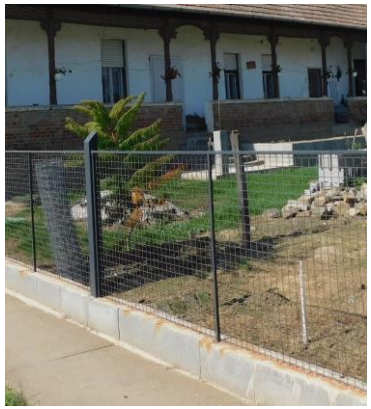

A közterület felé néző kerítések megjelenése a településképet, utcaképet jelentősen befolyásolják.
Áttört, növényzettel kombinált kerítést létesítsünk!
Áttört kerítéseink engedik érvényesülni a környezet látványát, nem szakítják meg a kapcsolatot a közterülettel.

Gazdasági területek vonatkozó ajánlások:

Legfontosabb tervezési szempontok a következők:

- A funkció által megkövetelt igények teljesítése mellett figyeljünk a környezehez történő illeszekedésre is.
- A területen kialakult beépítési módhoz igazodjunk.
- Az épület tömegének arányaival harmonizáljon a meglévő épületekkel.
- Az épületeknél a tetők hajlásszöge a kialakult tetőhajlásszögeknek legyen megfelelő.
- Fontos a terephez való illeszkedésre, az előnyös tereprendezés kialakítására odafigyelni.
- A csapadékvíz jó elvezetése átgondolt tervezést igényel.
- A homlokzati nyílások mérete, elrendezése a településkép összhangjába megfelelően illeszkedjen.
- Az épület homlokzatképzéseknél a hagyományos anyagok használatára törekedjünk.
- A kisebb épületcsoportok kilakítására törekedjünk a környezethez való jobb illeszkedés érdekében.
- A visszafogottabb színeket és a föld színeit alkalmazzuk.
- Szakember által megtervezett megfelelő növényültetéssel kedvezőbb környezeti megjelenést tudunk elérni a gazdasági épületeinknél is.

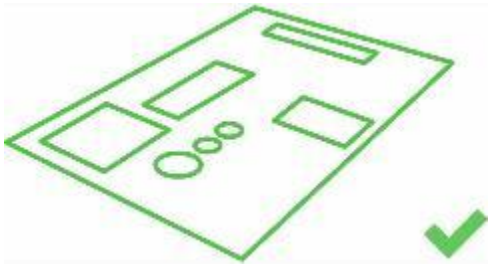

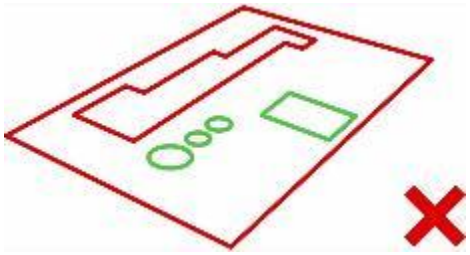

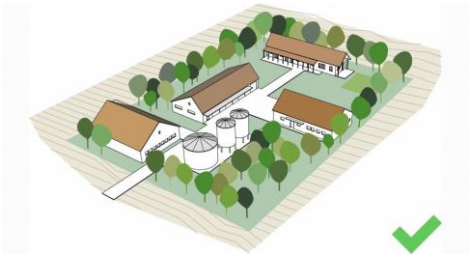

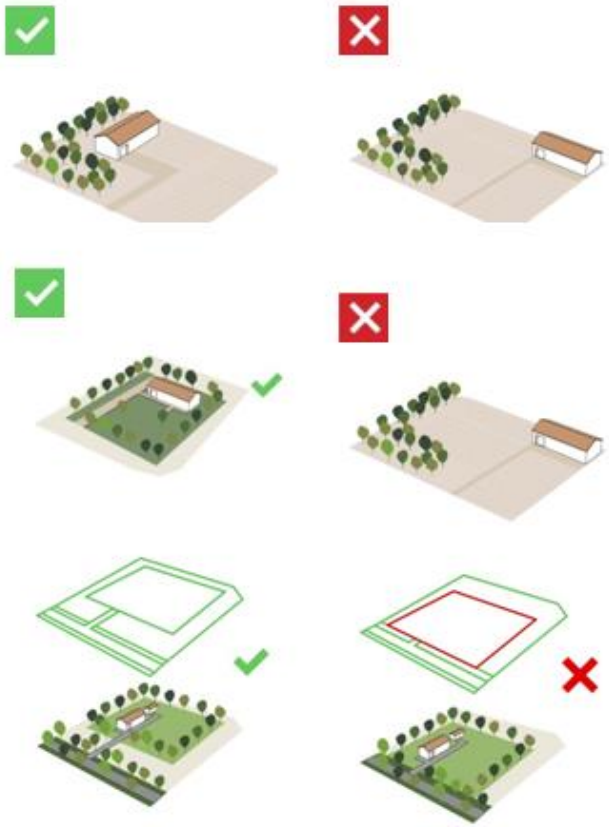

A gazdasági épületek telepítésénél ügyelni kell arra, hogy azok minden esetben tájba illesztetten: a korábbi helyükön, illetve a szegélyek mentén történjen, ne az összekötő utak mellett, hanem azoktól elválasztva, legalább 100 méter távolságra létesüljenek.
A gazdasági területet ligetes elrendezésben telepített, őshonos fafajokból álló takarófásítással kell ellátni.
Körültekintően kell meghatározni az épület formáját, nagyságát, elhelyezkedését, hogy a funkcionális igények kielégítése mellett az épület környezetéhez történő illeszkedése is megfelelő legyen.
A természetes építőanyagok alkalmazásával sokat javíthatunk épületeink látványán. Az épület külső megjelenésére hatással van a tető fedőanyaga, a falazat anyaga és színezése is.
A természetes anyagok még művészies megmunkálás nélkül is mély benyomást kelthetnek a nézőben és önmagukban is a szépség erejével hatnak.

Temető területre vonatkozó ajánlások:

Legfontosabb tervezési szempontok a következők:

- A funkció által megkövetelt igények teljesítése mellett figyeljünk a környezehez történő illeszkedésre is.
- A területen kialakult beépítési módhoz igazodjunk.
- Fontos a terephez való illeszkedésre, az előnyös tereprendezés kialakítására odafigyelni.
- A csapadékvíz jó elvezetése átgondolt tervezést igényel.
- A visszafogottabb színeket és a föld színeit alkalmazzuk.

Farmergazdasági területre vonatkozó ajánlások:

A farmgazdasági területen a tájba illeszkedő, hagyományos tömegű és építészeti karakterű épületek építése javasolt, cserép, fazsindely, nádtető, zsúp tetőfedéssel. Kerítés építése esetén áttört építését javasoljuk.

Nagy fesztávú csarnokszerkezetek építését nem javasoljuk.

Fontos odafigyelni az épületek tervezésénél az alábbiakra:

- A beépítés módja illeszkedjen a településen kialakult beépítéshez.
- Az épület tömegének arányaival harmonizáljon a meglévő épületekkel.
- Az épületeknél a tetők hajlásszöge a kialakult tetőhajlásszögekkel harmonizáljon.
- A beépítésre kerülő telken fontos, hogy a lakóépület kerüljön az utca felöl, utána következik a melléképület elhelyezése.
- A terephez való illeszkedés, előnyös tereprendezés kialakítása.
- A csapadékvíz átgondolt elvezetése.
- A homlokzati nyílások mérete, elrendezése a településkép összhangjába megfelelően illeszkedjen.
- A garázsok elhelyezése a melléképületen belül történjen. A lakóépület utca felöli vonalában elhelyezett garázs nem javasolt.
- Az épület homlokzatképzéseknél a hagyományos anyagok használata javasolt
- Fontos a telek előtti közterületi elemek (zöldsáv vízelvezetés, járdaburkolat összhangjának a megteremtése.
- A gépészeti berendezések, úgy legyenek elhelyezve, lehetőleg takart megoldással, hogy azok a településkép összhangját ne zavarják.
- Törekedni kell a közművezetékek terepszínt alatti elhelyezésére.
- Az árkok egységes kialakítása szintén javítja az összképet.

Telepítés

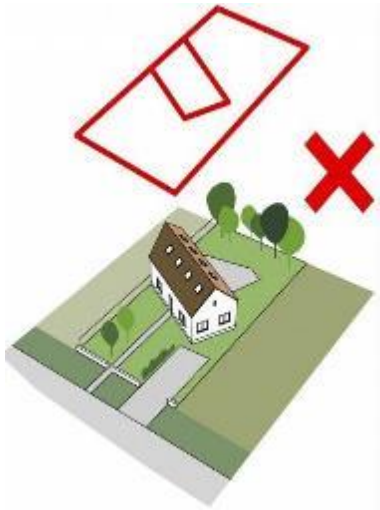

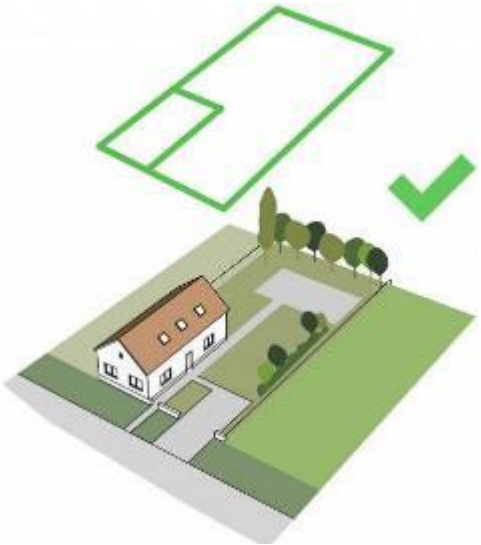

Javasolt az oldalhatárral párhuzamos gerincvonalú, oldalhatáron álló beépítés. Ez a beépítési mód jellemző településünkre, a településképi összhang megtartása érdekében ez a telepítési mód a megfelelő választás. A telekhatárral szöget bezáró épület elhelyezés következtében a telkünket nem tudjuk jól hasznosítani.

Terepalakítás

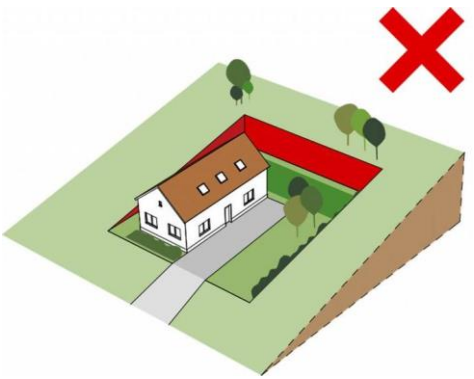

Nem jó, ha az épület mélyedésbe kerül, az oldalhomlokzatok – ablakai nagy, mesterséges rézsűkre néznek.

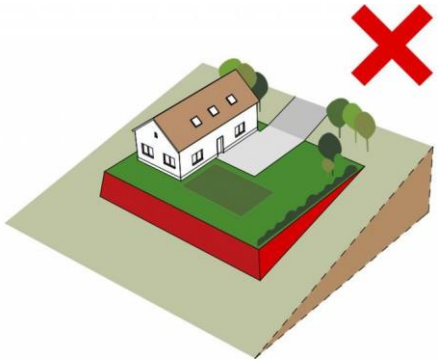

Az olyan terepre illesztés, amikor az épületet nagymértékű feltöltésre helyezik nem elfogadható: csúnya mesterséges domb keletkezik, a teherbíró talajrétegig mélyített alapozás felesleges költségtöbbletet okoz

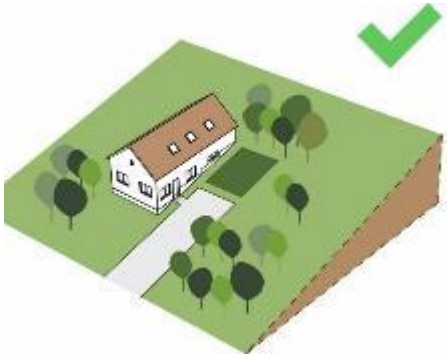

Javasolt a telek eredeti természeti állapotát: terepformáit, eredeti növényzetét a lehető legkisebb mértékben károsítani.

Tetőhajlásszög

Településünkön fontos, hogy milyen a hajlásszöge épületeink tetőszerkezetének. Az általános tetőhajlásszögtől eltérő tetőhajlásszög alkalmazása rontja az összképet.

Tetőforma

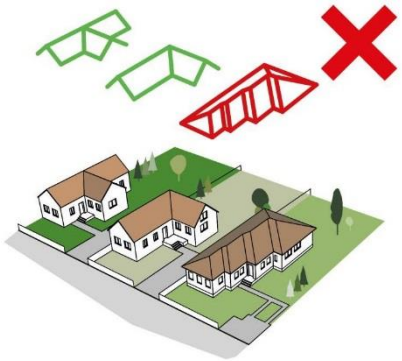

A falusias egyszerű tetőforma a jellemző, ettől az új építkezéseknél nem javasolt eltérni. Cél az utcakép arculati egységének megtartása.

Szín

Javasolt a hagyományos visszafogott színvilág alkalmazása. Ezeket a színeket javasolt megjeleníteni az új épületeken is, a meglévő épületek felújításánál pedig megtartani.

6. Jó példák bemutatása: épületek, építészeti részletek (ajtók, ablakok, tornácok, anyaghasználat, színek, homlokzatképzés), kerítések, kertek, zöldfelületek kialakítása

Az igényesen felújított paplak-vendégház épülete nagyban hozzájárul településünk jó arculati képéhez.

Mai kor igényeit kielégítő épület-átalakítás, régi épület új funkcióval való felélesztése, a múlt értékeinek a szem előtt tartásával előre mutató és településünk, valamint településképünk javát szolgálja.

7. Jó példák bemutatása: sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések

Az épületeken elhelyezésre kerülő cégfelíratoknál, cégéreknél is fontos, hogy annak anyaga, formája illeszkedjen az épülethez.

IMPRESSZUM

Készíttette:

Ibafa Község Önkormányzata
7935 Ibafa,
Kossuth Lajos u. 4.
Polgármester: Benes László

Főépítész: Barlai Lajos

Szerzők:

Virányi Építész Stúdió Kft.

Munkatársak: B. Kővári Ágota, Hartner Rudolf
Kelt: 2017. november